

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1943 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om skattelättnad för organisationer, tillhörande det statsunderstödda frivilliga skytteväsendet.

(2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 119 i första kammaren av friherre *Beck-Friis* m. fl. och nr 183 i andra kammaren av herr *Severin* i Stockholm m. fl., har hemställts, »att riksdagen ville besluta sådana lagändringar, att samtliga organisationer tillhörande det av staten understödda frivilliga skytteväsendet hänföras till 3 § förordningen om arvsskatt och gåvoskatt den 6 juni 1941 samt till 53 § 1 mom. e) kommunalskattelagen den 28 september 1928 och 7 § f) förordningen samma dag om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt».

Beträffande motiveringen för de i motionerna framställda yrkandena får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen nr 119 i första kammaren.

Enligt 3 § i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt äro från skattskyldighet enligt nämnda förordning befriade, bland andra, stiftelser eller sammanslutningar med huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar.

Jämlikt 53 § 1 mom. e) kommunalskattelagen, sådant detta lagrum lyder efter år 1942 beslutad ändring av detsamma, äro stiftelser, som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar, ävensom sådana föreningar, vilka, utan att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen verka för ändamål av nu angivna art, skattskyldiga för inkomst av fastighet och av rörelse men befriade från skattskyldighet för annan inkomst.

I 7 § f) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt enligt detta författningsrums lydelse efter år 1942 beslutad ändring finnes en föreskrift av motsvarande innehåll som i 53 § 1 mom. e) kommunalskattelagen, dock att befrielsen från skattskyldighet här gäller sådan inkomst, som ej härflutit av rörelse.

Enligt 12 § 1 mom. b) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt föreligger skattskyldighet för förmögenhet för, bland andra, föreningar och samfund, vilkas medlemmar icke på grund av medlemskapet äga del i föreningens eller samfundets förmögenhet, ävensom stiftelser, samtliga dock endast såvitt de äro skyldiga erlägga skatt för inkomst.

Ovannämnda bestämmelser i kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt tillkommo i samband med den år 1942 genomförda lagstiftningen rörande beskattning av stiftelser och ideella föreningar m. fl. juridiska personer. Beträffande innebörden av berörda bestämmelser yttrade vederbörande departementschef i proposition nr 134 till 1942 års riksdag, att under bestämmelserna fölle vissa hemvärns-, sjövärns- och andra försvarsföreningar samt luftskyddsföreningar men däremot ej de vanliga skytteföreningarna.

Det av staten understödda frivilliga skytteväsendet har till uppgift att befrämja skjutskickligheten hos det svenska folket, att utveckla och höja dess fosterländska anda samt att hos detsamma väcka och underhålla ett levande intresse för fäderneslandets försvar. Skytteväsendets organisation är bestämd genom av Kungl. Maj:t den 24 mars 1916 fastställda grundstadgar. De frivilliga skyttarna äro sammanslutna i skytteföreningar och skytteföreningarna i skytteförbund. Skytteförening skall för att kunna upptagas i skytteorganisationen hava av skytteförbundens överstyrelse fastställda stadgar. Skytteförbund omfattar skytteföreningarna inom i regel ett län. I varje förbunds styrelse förordnar Kungl. Maj:t en ledamot, vilken skall vara officer och som skall övervaka den av staten understödda skytteverksamheten. Skytteförbundens överstyrelse utövar under Kungl. Maj:t ledningen av det frivilliga skytteväsendet. Överstyrelsen utgöres av ordförande och en ledamot för varje skytteförbund, vilka för närvarande äro 27 till antalet, samt ett verkställande utskott. Detta utskott utgöres av 9 av överstyrelsen valda ledamöter, en av landstormsföreningarnas centralförbund vald ledamot och 3 av Kungl. Maj:t förordnade ledamöter.

I förevarande motioner har till stöd för de däri framställda yrkandena framhållits bland annat, att skytteväsendets organisationer utöver statsanslagen disponerade över vissa genom donationer eller insamlingar tillkomna fonder, vilkas avkastning användes för skytteväsendet. Dessa enskilda medel, som sålunda kunde sägas utgöra en utfyllnad av statsanslagen, vore underkastade beskattning enligt såväl förordningen om arvsskatt och gåvoskatt som kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Det förefölle obefogat och inkonsekvent att minska det frivilliga skytteväsendets ekonomiska möjligheter för dess statsgagnande verksamhet genom beskattning av sådana enskilda medel, som användes för samma ändamål, vartill anslag utginge av statsmedel.

I syfte att erhålla någon kännedom om den ekonomiska betydelsen av de nuvarande bestämmelserna om skattskyldighet för skytteväsendets olika organisationer, har utskottet hos skytteförbunden under hand dels begärt att få taga del av den senast avgivna verksamhetsberättelsen, utvisande förbundens inkomster samt tillgångar och skulder, dels ock anhållit om uppgift angående storleken av de skatter, som förbunden påförts på grund av 1942 års taxering. Med ledning av därvid erhållna uppgifter har upprättats den såsom *bilaga* till detta betänkande fogade sammanställningen angående organisationernas inom skytterörelsen ekonomiska förhållanden år 1942, till vilken sammanställning utskottet får hänvisa. Påpekas må allenast att såsom skattepliktig inkomst i regel ej upptagits andra intäkter än åtnjuten ränteinkomst (bruttobeloppet utan avdrag för kostnader) samt att skatterna i fall, då exakta uppgifter härom ej funnits, beräknats till 25 procent av ränteinkomsten. De i sammanställningen meddelade uppgifterna äro således endast ungefärliga. Hittills synes allenast ett fåtal skytteförbund hava åsatts taxering.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen äro stiftelser och föreningar med huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar befriade från skattskyldighet till arvsskatt och gåvoskatt ävensom från skattskyldighet till kommunal inkomstskatt och statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för viss inkomst och förmögenhet. Bestämmelserna om skattefrihet till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt tillkommo genom beslut vid 1942 års riksdag i samband med då genomförd omreglering av skattefriheten för stiftelser och ideella föreningar m. fl. juridiska personer. Enligt uttalande av departementschefen i propositionen nr 134 till samma riksdag innebära nämnda bestämmelser icke skattebefrielse vid inkomstbeskattningen för de vanliga skytteföreningarna.

1942 års bevillningsutskott förklarade sig i sitt i anledning av berörda proposition avgivna av riksdagen godkända betänkande (nr 21) icke hava något att erinra mot den i propositionen föreslagna gränsdragningen för skattefriheten. Helt allmänt framhöll emellertid utskottet i detta sammanhang, att det ej torde kunna förnekas, att genom denna gränsdragning även ändamål, vilka vore av högt kvalificerad art, komme att ställas utanför området för skattefriheten. Vidare yttrade utskottet, att därest det i särskilda fall skulle befinnas, att beskattningen av vissa juridiska personer komme att verka på sådant sätt, att det allmännas stöd ansåges påkallat, det syntes lämpligare, att dylikt stöd lämnades i form av anslag till den av dem bedrivna verksamheten.

Vad angår den nu väckta frågan om skattefrihet för organisationerna inom det statsunderstödda frivilliga skytteväsendet finner utskottet den införskaffade utredningen angående dessa organisationers ekonomiska för-

Utskottet.

hållanden giva vid handen, att ett undantagande från skatteplikt vid inkomstbeskattningen knappast kan sägas vara av någon större ekonomisk betydelse för dessa organisationer. Statsbidrag utgår redan nu för främjande av den frivilliga skytterörelsen till belopp av sådan storleksordning, att den nu föreslagna skattelättnaden i jämförelse därmed ter sig relativt obetydlig. I den mån ökat stöd från det allmännas sida kan visa sig vara av behovet påkallat för ifrågavarande organisationer, finner utskottet i anslutning till de vid 1942 års riksdag gjorda uttalandena i detta hänseende den riktiga vägen vara, att detta stöd lämnas i form av ökat statsanslag till den av dem bedrivna verksamheten. Att försvars-, luftskydds- och hemvärnsföreningar enligt nuvarande bestämmelser intaga en förmånligare ställning i beskattningshänseende än organisationerna inom det frivilliga skytteväsendet beror därpå att föreningarna av det förstnämnda slaget äro mera direkt anknutna till försvarsväsendet än skytterörelsens organisationer. Därest skattefriheten skulle utsträckas att omfatta även skytterörelsens organisationer, torde krav på skattefrihet jämväl för andra sammanslutningar, vilka kunna sägas utöva en ur försvarssynpunkt gagnande verksamhet, svårigen kunna avvisas.

Beträffande den av motionärerna ifrågasatta befrielsen från arvsskatt och gåvoskatt får utskottet framhålla, att, såvitt utskottet kan finna, skytterörelsens organisationer redan enligt nuvarande bestämmelser synas vara befriade från skyldighet att erlägga gåvoskatt. Enligt 38 § i 1941 års förordning om arvsskatt och gåvoskatt äro nämligen från gåvoskatt befriade, bland andra, stiftelser med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål samt sådana sammanslutningar, som, utan att hava till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen fullfölja ovan angivet ändamål. Däremot äro rättssubjekt av nu angivet slag icke befriade från arvsskatt men erlägga dylik skatt enligt arvsklass III, vilken enligt ovan nämnda förordning utgör den lägsta arvsklassen för juridiska personer. Fullständig skattebefrielse vid arvsbeskattningen anser sig utskottet icke kunna förorda.

På grund härav finner sig utskottet böra avstyrka bifall till de nu föreliggande motionerna.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I:119 och II:183 om skattelättnad för organisationer, tillhörande det statsunderstödda frivilliga skytteväsendet, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 11 mars 1943.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bär*, *Elon Andersson*, *Sjödahl*, *Egnell*, *Ekman*, *friherre Lagerfelt*, *Velander*, *Eklund*, *Sandström* och *Franzon*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren*, *Hagberg* i Malmö, *Björklund*, *Olsson* i Gävle, *Orgård*, *Sandberg*, *Kilbom*, *Jonsson* i Skedsbygd, *Olson* i Göteborg och *Bladh*.

Bilaga.

Sammanställning angående organisationernas inom skytterörelsen ekonomiska förhållanden år 1942.

Organisationens namn	Förmögenhet	Skattepliktig inkomst högst	Beräk- nad skatt c:a	Stats- anslag m. m.	Anm.
Skytteförbundens överstyrelse	346 070	5 570	1 500	1 950 000	Tax. 1942
Skytteförbund:					Tax. först 1942
Malmöhus läns skytteförbund	94 852	2 130	600	12 248	Ej tax.
Kristianstads »	24 244	716	175	11 304	Ej tax.
Blekinge »	27 194	1 404	350	1 614	Ej tax.
Kalmar » södra »	26 704	889	225	4 252	Ej tax.
» norra »	16 429	883	225	3 787	Ej tax.
Kronobergs »	28 492	804	200	1 313	Ej tax.
Jönköpings »	34 920	1 128	300	6 157	Ej tax.
Hallands »	28 331	1 010	250	7 910	Ej tax.
Östergötlands »	25 928	300	134	7 737	Tax. 1942
Älvsborgs »					
Göteborgs o. Bohus »	80 495	3 453	900	40 727	Ej tax.
Västgötadals »	39 127	1 188	300	6 077	Ej tax.
Skaraborgs »	23 928	2 734	700	10 245	Ej tax.
Södermanlands »					
Stockholms läns » stads »	117 816	3 870	1 018	5 034	Tax. 1942
» »	168 116	8 017	1 849	55 666	Tax. 1942
Uppsala läns »	23 233	984	250	4 392	Ej tax.
Västmanlands »	57 655	1 934	500	4 414	Ej tax.
Örebro läns »	17 645	741	175	3 663	Ej tax.
Värmlands »	29 361	864	200	6 199	Ej tax.
Dalarnes »	56 543	1 203	300	7 172	Ej tax.
Gävleborgs »	38 812	949	250	5 111	Ej tax.
Jämtlands »	15 638	564	150	7 205	Ej tax.
Västernorrlands »	14 769	78	—	7 026	Ej tax.
Västerbottens »	16 785	668	150	6 711	Ej tax.
Norrbottnens »	15 044	647	175	6 261	Ej tax.
Gotlands »	49 424	1 580	400	4 901	Ej tax.
Summa (för skytteförbunden)			9 776	237 126	

Såsom skattepliktig inkomst har i regel upptagits ränteinkomsten (bruttobeloppet utan avdrag för kostnader). Skatterna ha i fall, då exakta uppgifter härom ej finnas, beräknats till 25 % av ränteinkomsten.

Från Älvsborgs och Södermanlands skytteförbund ha uppgifter ej erhållits.